

КЛУЧ НА ОДГОВОРИ НА ИСПИТНИТЕ ЗАДАЧИ:**ЗАБЕЛЕШКА:**

- Одговорише на прашањата со повеќекраен избор се прегледуваат по електронски пати.
- Одговорише на прашањата од отворен тип се прифаќаат како точни ако соодветствуваат со формулацијата на понудениот одговор во клучот.
- Вреднувањето на одговорише во способноста пишување ќе се оценуваат според посебна листа на критериуми за оценување која се наоѓа во текстовот на упатството за оценување, а која е во содржината на сите видови испитни програми.

Број на испитна задача (број и во тест книшката)	Покриена цел на способност	Појаснување со точни одговори	Барања	Поени	Забелешка за задачите од прегледувачот
ЛИТЕРАТУРА					
1. Текст: извадок од епот „Илијада“ (задача број 1)	цел број: 3, 5, 6, 7	1 – брзиот или дивниот или светли 2 - под В, крајот на Тројанската војна 3 – Ахил или брзиот синок Пелеев 4 - под Б 5 - под В 6 - под Б	6 барања	вкупно 6 поени, по еден поен од секое барање	
2. Текст: извадок од „Пеколот“ на Д. Алигиери (задача број 2)	цел број: 1, 4, 5, 9	1 - под А 2 - под А 3 - под Б 4 - во прво лице единина 5 - ренесансата или хуманизам и ренесанса или предренесанса	5 барања	вкупно 5 поени, по еден поен од секое барање	
3. Текст: извадок од романот „Чичко Горио“ од О. де Балзак (задача број 3)	цел број 4	1 - под А 2 - под Б 3 - Обете имаат срце од камен. 4 - под А 5 - под В 6 - под Б	6 барања	вкупно 6 поени, по еден поен за секое барање	
4. Текст: песната „Т’га за југ“ од К. Миладинов (задача број 4)	цел број: 1, 5, 7	1 - под Б 2 - а) култ кон народното творештво (собирање, печатење и афирмирање на македонски народни умотворби);	5 барања	вкупно 5 поени, по еден поен за секое	

		или љубов кон народното творештво или љубов/култ кон традицијата б) употреба на народниот македонски јазик во сите сфери на живеењето, пишување на учебници и создавање на македонска уметничка литература или љубов кон народниот македонски јазик или култ кон народниот македонски јазик; 3 - под А 4 - под Б (десетерец) 5 - МРАК: ваму магла, пепелници, снег, мраз, ветришта, студ. (1 поен се доделува ако се напишани најмалку 3 симболи)		барање	
5. Текст: извадок од „Сердарот“ (задача број 5)	цел број: 4	1 - под А 2 – романтизмот или преродба 3 – Неда или мајката на Кузман (Капидан) или мајката на Сердарот 4 - под А 5 - под Б	5 барања	вкупно 5 поени, по еден поен за секое барање	
6. Текст: извадок од романот „Пустина“ од Ѓ. Абациев (задача број 6)	цел: 1, 4, 9.	1 - под А 2 - акцијата на солунските атентатори или гемициски походи или атентатите на солунските гемиции или атентатите извршени од солунските гемиции/атентатори или нападите од страна на солунските атентатори/гемиции 3 - под А (песимист, човек со морални дилеми) 4 - оптимист, човек што не се откажува при појавата на пречки, подготвен да го извлече животот од смртта, со копнеж по слободата надвор од ѕидините или повеќе опции или и други опции, но ако во напишаните опции има напишано една спротивна карактеристика на значењето на зборот оптимист се бодира со 0 поени. 5 - патриотизмот или љубовта кон татковината или борба против тиранија или ослободување на	6 барања	Вкупно 6 поени, по еден поен за секое барање	

		Македонија или смрт или слобода на татковината или идеал - слободна Македонија или исполнување на долгот кон татковината или долгот кон заклетвата или и двајцата се патриоти 6 - ропство - слобода, живот - смрт			
7. Текст: извадок од песната „Везилка“ (првиот дел) од Б. Конески (задача број 7)	цел број: 1, 4, 9	1 - под В 2 – фолклорот или народно творештво или минатото на татковината или црнитата на македонскиот народ или страдањето на македонскиот народ или тешкиот живот на македонскиот народ или ропството на македонскиот народ или традицијата на македонскиот народ 3 - под А 4 - под Б	4 барања	вкупно 4 поени, по еден поен за секое барање	

ПРАШАЊА ОД ЈАЗИК		8. сонанти 9. взаемно 10. под В 11. компаратив и суперлатив 12. под Б 13. Пишувај 14. а - група, е - група и и - група 15. под В 16. стануваше и одеше 17. под В	10 барања	вкупно 10 поени, по еден поен за секое прашање	
-----------------------------	--	---	-----------	---	--

ПИШУВАЊЕ					
<p>18. Текст: на тема „Луѓето не се гладни само за леб, туку и за љубов и за внимание“</p> <p>(задача број 18)</p>	<p>цел број 3</p>	<p>Пред да се започне со вреднување на задачата се користат двата главни критериуми од листата на критериуми.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Свое мислење со почитување на правилата на стандардниот јазик – 4; - почитување на правилата за обликување на композицијата (вовед, главен дел/разработка на проблемот или темата, заклучок) – 4; - опфаќање на предвидениот број зборови; почитување на дозволеният број на зборови : <ul style="list-style-type: none"> - за текстови чиј што број на зборови е 290 или 360 збора не се одземаат поени - за текстови чиј што број на зборови е 260 или 390 збора се одзема 1 поен - текстови чиј што број на зборови е помал од 260 или поголем од 390 не се прегледуваат - искажување на јасни и поврзани мисли, користење на аргументи, односно факти и докази – 5. 	<p>барање 1</p>	<p>вкупно 13 поени</p>	
<p>19. Текст: писмо до пријател со известување за престојот во неговиот град</p> <p>(задача број 19)</p>	<p>цел број 2</p>	<p>Пред да се започне со вреднување на задачата се користат двата главни критериуми од листата на критериуми.</p> <p>Критериуми за оценување:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формата за пишување писмо; - писмото да биде обликувано со вградување на деловите на композицијата – 4; - писмото треба да ги содржи податоците за кои се известува пријателот; 	<p>барање 2</p>	<p>вкупно 8 поени</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> - употреба на правилата на стандардниот јазик – 4; - почитување на дозволениот број на зборови : <ul style="list-style-type: none"> - за текстови чиј што број на зборови е 45 или 65 збора не се одземаат поени; за текстови чиј што број на зборови е 40 или 70 се одзема 1 поен; текстови чиј што број на зборови е помал од 40 или поголем од 70 не се прегледуваат. 			
<p>20. Текст: вест за промоцијата на новиот училишен весник</p> <p>(задача број 20)</p>	цел број 6	<p>Пред да се започне со вреднување на задачата се користат двата главни критериуми од листата на критериуми.</p> <p>Вклучување на информациите за насловот на училишниот весник;</p> <ul style="list-style-type: none"> - името на промоторите; - времето и местото на одржување на настанот. <p>Почитување на определениот број зборови: за текстови чиј што број на зборови е 35 или 55 збора не се одземаат поени ; за текстови чиј што број на зборови е 32 или 58 се одзема по еден поен ; текстови кои чиј што број на зборови е помал од 32 или поголем од 58 не се прегледуваат.</p> <p>Почитување на правилата на стандардниот јазик - 4.</p>	барање 3	вкупно 4 поени	

Критериуми за оценување на способноста *Пишување*

Главни критериуми :

- Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување доколку содржината на текстовите не соодветствува на зададената тема.
- Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување доколку напишаниот текст за практична намена не ја задоволува бараната форма.

Критериуми за оценување	Индикатори за критериумите	Задача на оценувачот
<p>1. Јазик - вкупно 4 бода</p> <p>правопис - 1 интерпункција - 1 синтакса - 1 лексика - 1</p>	<p>1. Правопис: - употреба на мала и голема буква; - слеано и разделно пишување на зборовите; - пренесување на зборовите;</p> <p>2. Интерпункција - правилна употреба на интерпункциски знаци</p> <p>3. Синтакса - правилна синтаксичка композиција на реченицата и нејзина функционална употреба</p> <p>4. Лексика - богата лексика и соодветен јазичен стил</p>	<p>Оценувачот треба внимателно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги открие и класифицира грешките во текстот според даденото појаснување - да ја одреди тежината и повторливоста на грешките (повторливост - постојано се повторуваат исти грешки пр: идеа наместо идеја); повторената грешка се брои еднаш - да ја процени правилната синтаксичка композиција на реченицата (правилен реченичен зборед; употреба на соодветни сврзници; правилен реченичен ред на дел -реченица во сложени реченици) - богата лексика означува: употреба на различни зборови, фрази, интернационализми и нивна соодветна употреба
<p>2. Композиција на текст - вкупно 4 бода</p>	<p>Во текстот јасно се издвојуваат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вовед - главен дел - заклучок 2 поени - параграфско средување со сврзувачки реченици 1 поен - почитување на границата на предвидениот број на зборови и доколку нема големо отстапување дадено во упатството за оценување за конкретната испитна сесија и предвиденото време за изработка на задачите 1 поен 	<p>Оценувачот треба внимателно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ја утврди присутноста на трите дела на композицијата; - да ја оцени поврзаноста и следственоста на деловите - да го оцени параграфското средување на текстот со процена за присуството на сврзувачките реченици; - да утврди дали е употребен дозволеният број зборови.

<p>3. Содржина - вкупно 5 бода</p>	<p>Во текстот се чита:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развој на темата со идеи, аргументи, факти 2 поени - јасно искажани, поврзани и критички мисли за темата 1 поен - целосно разбирање на темата со создавање на текст кој соодветствува на поставените барања 2 поени 	<p>Оценувачот треба внимателно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да го оцени разбирањето на темата и нејзиниот развој во текстот. - да ја оцени содржината на деловите од композицијата; - да ги оцени презентираниите факти, идеи, прашањата и одговорите во дадениот текст
--	--	--

ЧИТАЊЕ					
<p>21. Текст: „Поим и значење на менторството“</p> <p>(задача број 21)</p>	<p>цел број: 1, 2, 5, 7</p>	<p>1 - Ментор бил пријател на Одисеј кој му го доверил синот Телемах да го воспитува и да се грижи за неговото осамостојување со пренесување на неговото искуство додека тој бил отсутен заради многуте патувања. 2 - Под А 3 - Денешните менторирани се подобро образовани, но ним сè уште им е потребен ментор, некој кој има практично знаење и мудрост, вредности кои се стекнуваат само преку искуство. 4 - Под Б 5 - Суштината на секое менторство е врската помеѓу менторот и менторираниот. 6 - Обучуван, менториран, ученик, студент, следбеник (1 поен се доделува ако се напишани најмалку 3 термини)</p>	<p>6 барања</p>	<p>вкупно 6 поени, секое барање се бодира со 1 поен</p>	
<p>22. Текст: „Да го поставиме повторно светот наопаку“</p> <p>(задача број 22)</p>	<p>цел број: 2, 3, 5,</p>	<p>1 - Архаичност, традиционалност, таинственост и уникатните маски; 2 - под Б, современото и паганското; 3 - своевиден театар без граници; 4 – под Б (Глупав Август); 5 – Струмица и Прилеп (или Струмица, Прилеп и други места); 6 - креативноста и духот, смислата за импровизација, критика и иронизирање.</p>	<p>6 барања</p>	<p>вкупно 6 поени, секое барање се бодира со 1 поен</p>	
<p>23. Текст: „Извадок од законот за брачни односи“</p> <p>(задача број 23)</p>	<p>цел број: 2, 5, 8</p>	<p>1 - под В (законодавно-правен) 2 - Законите (Уставот), подзаконски акти, правилници, статути. (1 поен се доделува ако се напишани најмалку 2 термини или ако одговорот е даден како целина : законодавни(судски) – правни текстови</p>	<p>5 барања</p>	<p>вкупно 5 поени, секое барање се бодира со 1 поен</p>	

		3 - Надлежниот суд во вонпроцесна постапка 4 - Под Б 5 - Додека не го раскине претходниот, првиот брак. (или различни глаголи кои означуваат прекин)			
24. Текст: „Какаото е пијалак за големи и за мали“ (задача број 24)	цел број: 2, 5, 7	1 - Под Б; 2 - под Б; 3 - Прво се варело какао од печени зрна, (па така се добивала многу мрсна и густа маса). За да се ублажи горчината на чоколадата, првите фабриканти какаото го мешале со скроб и така ги направиле првите плочки чоколада; 4 - миризливиот теобромин или теобромин 5 - под Б 6 - временска сложена реченица.	6 барања	вкупно 6 поени, секое барање се бодира со 1 поен	
25. Текст: „Спортот на модерните титани“ (задача број 25)	цел број: 1, 3, 4	1 - Сила, флексибилност и техника; 2 - главните мускулни групи на телото на спортистот; 3 - под В) кинески текст; 4 - под А) Леви Лоренс; 5 - две.	5 барања	вкупно 5 поени, секое барање се бодира со 1 поен	